

Sijällys-luettelo.

Lasten Suometar

vuonna 1857.

2. Band

Painoluwā antanut: L. Heimbürger.

Sisällys=luettelo.

I. Runoja ja Lauluja.

	N:rosta.
Antti ja Katri	10.
Elo on haamu haihtuvainen	2.
Jodekon leipä	12.
Kyllä tunnen toisen mielen	23.
Lasten laulu (Inkeristä)	4.
Laulan lasta nukkumahan	9.
Liekkimirsiä	25.
Lähetys-kirja Tytölle	9.
Mennyt aika	15.
Miks'ei soita suu soria	13.
Nimipäivän lahja tytölle	9.
Disko linnun lento-neuvot	11.
Pohjolan Jö	4.
Riemu	7.
Rukousvirsi isänmaan suojelemisesta	14.
Herran-rukous	33.
Toisin ennen, toisin eilen	14.
Warpunen	27.

II. Historiallista.

Belfario	9.
Benjami Franklin	19, 20.
Hämeenlinna	7.
Jaakko Bagge ja Wiipurin linna 1556	1.
Kristoforo Colombo	26, 27, 28.
Kuin ka koulupojat entisaikoina siisään otettiin Porin koulussa	25.
Mathias Aleksanteri Rastrén	25, 27, 30.
Milloin Ruotsin kansa tuli kristityksi	11.
Sinain vuori	35.
Polhydrateen formus	27.
Pyhälle haudalle waeltajat	1.
Nistiriennot:	
Ensimmäinen (w. 1096—1099)	2.
Pyhän haudan pelastus	3.
Toinen Nistiriiento (1147—49)	4.
Pyhän kaupungin kufistus (w. 1187)	5.
Kolmas Nistiriiento I	6.

	N:rosta.
Kolmas Nistiriiento II	7.
Neljäs Nistiriiento (1202—1204)	13.
Sawonlinna	3.
Turunlinna	12.

III. Satuja sekä muita kertomia.

Abne koira	21.
Aikansa unohtanut	3.
Athenalainen ja silmäpuoli palveliansa	26.
Aune, Elias ja Antti	8.
Auringon nousu ja lasku	26.
Autio saari	17.
Eufeli <i>H. S. Andersen</i>	19.
Eväjumalan turhuudesta	26.
Sanhen Ruoho <i>H. S. Andersen</i>	13.
Hellänmielinen Tyttö	16.
Siirten keräjät	28.
Hurskahin työ	4.
Isän kuppini, totinen tapaus	14.
Itämaiden silmäkääntäjistä	29.
Kalevalan Runot	14, 16, 18, 22, 23, 24, 29.
Kauppias Veneziasta	31, 32, 33.
Koirat pyhän Bernhardin wuorella	6.
Koit ja Amärik (Suomi 1855)	20.
Krokotili	31.
Kukkainen	11.
Kukoistawa wiinapuu	13.
Kullakin maalla on tapansa	12.
Kuninkaan firko	2.
Köyhän joulu	1.
Köyhyyden ja Rikkauden käräjän käynti	15, 34.
La'in ilmoitus Sinain wuorella	10.
Legenda Haapapuusta	18.
Lemmen kufko ja muuriainen	21.
Liikkaawaisten Maa (Suomi 1855)	20.
Meeno ja Attalo	5.
Melkiät Metsästäjät	7.
Mistä meille weli tulee	25.
Miten kuninkaisa eletään (Suomi 1855)	19.

	N:ro:sa.
Ruppuneulanen onnen tuojana	31.
Parempi yfſt pyy pivossa kuin hymmenen oksalla	9.
Pitkästä Annista Tarina	32.
Poika ja karme	19.
Rikartti Wittington	21.
Kiinalaiset	32, 33.
Kuolon Enkeli	33.
Yö ja päivä	33.
Satu Pöhlön Papista	18.
Simon Rabbi ja Timantit	26.
Simrith <i>Friedrich Rumberg</i>	21, 22.
Sorsalintu	28.
Susi wieraana häisä	8.
Sääti eläimiä	8.
Tammipuusta Tarina	9.
Tubkimo <i>Anderssonin muik.</i>	17.
Warha Jalopeura	20.
Westpisara	29.
Wäinämöisen kannel	25.
Ystävykset	23.

IV. Dpettawaista.

Amerikan alkuperäiset asujamat	14.
Annin opetuslapſt	10.

	N:ro:sa.
Gyena	24.
Göyryllä matkustus	2.
Isäimme maa	12.
Kameli Arapian hieta-uloilla	5.
Kompassi ja sen käytäntö	4.
Lasin keſtintö	22.
Leijona	15.
Lumifunkaleet	6.
Malajit	25.
Matkalinnut	11.
Millä miſjäkin ihminen henkensä elättää	24.
Miten Englannissa voita säästetään	11.
Potaateista	16.
Setän firjeitä Ainalle	21, 28, 30.
Sokurista	21.
Suomi	11.
Wedestä	17.
Selti-kalasta	33.
Dnko työ waiwaa	34, 35.
Anttu-setän juttuja	34, 36.
Polyneſialaiset	36.
Sananlaſkuja löytyy numeroissa:	4, 5, 6, 8, 12.
Arwoitukſia on numeroissa:	11, 16, 17, 21;
ja ſelitys niihin joko ſamaſsa eli ſeuraawaſsa numeroſsa.	

Lasten Suometar.

— Lufemista Nuorisolle. —

N. 1.

Tammikuussa

1857.

Pyhälle Haudalle Waeltajat.

Jo aikaiseen aina neljänestä vuosifadasta alkain oli kristikunnassa tawaksi tullut waeltaa Palestiinan mainiolle maalle ja siellä Waapahtajan haudalla rufoilla syntein anteeksi saamista. Wähitellen alettiin tätä Kristuksen haudalla käymistä pitää ansioollisena, mill' ei pyhänä tefona, ja siitä aijoin kiihtyi mainittu waelluksen halu yhä enemmin. Sauwat kädessä ja useinki awo-jaloin ja alastomin päin kristillistä nöyryyttä osoittaaksensa läski vuosittain Ranskan, Saksan ja Italian mailta suuret joukot pyhälle haudalle samoamaan. Arwattawasti kohtasi näin pitkälle matkalle lähteneitä monet waiwat ja wastukset. Kulkiessaan outoja maita, kautta raakaisten kansojen, oliwat he alinomaisessa hengen waarassa ja saiwat nähdä kaikenlaisia hätää ja puutetta; waan toiwossa ferrauki siihen pyhään maahan päästä, jossa heidän kallis Waapahtajansa oli haudattu, kärsiwät he ilolla matkansa kowimmattin kohtalot.

Jotka tielle wäsymättä heistä wihdoinki pääsiwät matkansa perille, saiwat ensi aikoina vähäistä maksua wästen käydä rauhassa Kristuksen haudalla. Sillä kauppa käywät Arapialaiset, joiden wallassa Palestiina silloin oli, näkiwät sen itselleen etuisaksi, että heidän maansa kautta kaikenlaisia kansaa kuleksi. Tästä syystä oli myöskin se kirko, jonka Suuren Konstantiinin puoliso, keisarinna Helena haudan kohdalle muinoin rakennutti, annettu Kristityiden warsinaiseen haltuun ja sen kaitsejaksi määrätty kristillinen pappi, jota sanottiin Jerusalemin patriarkaksi. Waan koska Turkkilaiset myöhemmin walloittiwat sekä Palestiinan että Syyrian, alkoiwat he Kristityitä kaikella tapaa wainota. Pyhälle haudalle päästäkseen täytyi nyt rientolaisten taikka pikkerein, joffi heitä silloin sanottiin, suuri maksu suorittaa. Gikä sillä hywä. Monesti kyllä kohteliwat Turkkilaiset heitä kuitenkä wäkiwaltaisesti ja weiwät viimeisetkin waatteet heidän päältänsä; — wieläpä toisinaan ryöstiwät hengentkin.

Mutta Jerusalemiin rientsi yhtä kaikki nöyrymielisiä

Kristityitä, niinkuin ennenkin, ja muiden kansa kulkisine eräs Ranskalainenki, nimeltään Pietari ja syntysin Amiennin kaupungista. — Ollessaan pyhässä kaupungissa tuli hän omin silminsä näkemään, kuinka julmasti Turkkilaiset kohteliwat kristityitä, ja walitti sitä Jerusalemin patriarkalle. Tämä, joka oli jumalinen ja ymmärtävä mies, myönti sen, että seurakuntansa silloinen tila oli sängen surkea, waan sanoi sen parantumisesta tuskin olewan toiwokaan; sillä Kreikan wallan keisari, jolta muutoin olisi apua woinut odottaa, oli itse sitä nyhyä suuressa ahdingossa. Jos sitä vastaan läski Euroopan woimalliset kansat yhdistyisiwät itä-maissa uskolaisiaan auttamaan, niin saattaisiwat kenties heidän tilassaan waituttaa jotakin parannusta. — Nämä sanat tuskin Pietari kuulikaan, kun jo mielesjään päätti kehoituskillansa saattaa länsimaiden kansakunnat „pyhää maata“ Turkkilaisien wallasta pelastamaan. „Warmaan, aiwan warmaan,“ sanoi hän patriarkalle, „on teitä koko länsimainen kristikunta auttawa, jos waan oikean tiedon saawat teidän surkeasta tilastanne. Kirjoittakaa siis, arwollinen isä, sekä Paawille että kaikille länsimaiden kunnikaille ja ruhtinoille, kuinka kauheua nyhyinen tilanne on, ja wahwistakaa omalla finetillänne se teidän walituskirjanne. Minä puolestani tahdon Eurooppaan palatuani waeltaa maasta maahan ja yltänsä julistaa, minikälaista hätää ja ahdistusta täällä kärsitte, kehoittaen koko kristikuntaa teidän awulfenne.“ Gläwällä, innoستا palawalla puheellansa saikin Pietari mainitun patriarkan suostumaan tuumaansa, ja tämä toimitti Pietarille ne läbetykskirjat, joita hän oli waatinut.

Kohta sen jälkeen wahwisti erinomainen unennäkö enemmin wielä tätä Pietarin päätöstä. Gräänä iltana oli hän rufoillakseen mennyt pyhälle haudalle. Tässä lauan walwottuansa, raukesi ruumiinsa ja hän nukkui siikästi haudan wiereen laattialle. Unissaan näki hän sinä nyt Kristuksen, joka kehoitellen sanoi hänelle: „nouse Pietari ja täytä wiipymättä se tärkeä työsi, mikä sinulle on annettu! Minä olen sinä sinua auttawa.

Sillä aika on tullut, että pyhä paikka puhdistettakoon ja palvelijani tulfoot hädäsjään autetuiksi." —

Tästä päiwin piti Pietari aikeessa olevata tointaan Jumalunden sallimana ja uskoi wakaasti että taiwallinen laisemus oli hänen tulewaista waikutustaan eistäwä. Wiivyttelemättä matkusti hän siis ensi tilaisuudessa meritse etelä Italiaan, josta sitte kerkeinmiten Roomaan kiiruhti. Siellä jätti hän silloiselle paawille, Toiselle Urpanalle Jerusalemissa tuomat kirjeensä ja kuwaili itsekin innokkaasti itäläisten Kristittyin suurta hätää ja surkeutta, miten siellä pyhät seudut Turkkilaisien kautta saastutettiin ja millinen käsky hänelle Kristuksen omalla haudalla oli annettu. Paawi kuuli häntä suostolla ja waikka itseänsä toinen riita-paawi silloin kowasti ahdistelti, lupasi hän kaikin voiminnsa Pietarin aikomusta kuitenkin autella; warstinkin koska wäbäistä ennen Kreikan keisari Alekxius oli Turkkilaisia vastaan anonut häneltä apua.

Paawin sunauksen saatuaansa läksi siis Pietari aivotulle matkalleen ja vuosikaudessa ennätti hän jo halki Italian, Ranskan ja länteis-Salsan samota. Karkeassa pilkeri-kauhtanasassa, jota jo Palestiinan maalla käydessään oli kantanut, awo-jaloin, wyöllänsä köysi ja kädessä Kristuksen kuwa ratsasti hän aasin selässä läpi maiden, kaupunkien. — — — — — Ja kussa ikään hän kulki ja missä tilaisuutta suinkin sai, kaduilla, teillä, kirkkoissa eli torilla esitteli hän kynneltänsä ja omaa rintaansa lyöden palawalla kiwandella sitä kowaa orjuutta, jonka ikeessä „pyhällä maalla“ eläwät kristityt huokailivat. — Puhuen siitä, kuinka Kristus itse oli hänelle pyhällä haudalla ilmestynyt, lehoitti hän ankarasti kutakin kristikunnan jäsentä kiirehtimään onnettomille uskolaisilleen awuksi ja kuwaili eläwästi, mikä autuus ja onni kerran odotti niitä, jotka tämän lehoituksen kuuliwat. Häneu näin saarnatesa innostui kulin kuulijoista rientämään sen maan ja kaupungin pelastukseksi, jossa maaliman Wapastaja ihmiskunnan lunastukseksi oli elänyt, kärsinyt ja wihdoin heittänyt henkensä.

Koska Pietari saarnaamisellaan näin oli kansan mielen wihättänyt, julisti Paawi ympäri koko kristikunnan, että Marraskuussa vuonna 1095 tulisi suuri kirkonkous pidettäväksi Clermonnin kaupungissa Ranskan maalla, ja kutsutti koko kristikunnan piispat, papit, herrat ja ruhtinaat sitä wasten sinne. Tämän lehoituksen kuulin ensin osa kristikuntaa ilolla ja keräytyi määrää-aikana pitämään mainittua kirkonkokousta. Näin tuli awara keto täyteensä wäkeä, ja kun heitä nyt Paawi sinä in-

noikkaasti lehoitti Kristuksen hautaa pelastamaan ja esitteli kaikki siitä seuraawat sekä hengelliset että maalliset edut, kuinka heille tämä sota suuren woiton toisi ja he hywän työnsä palkinnoksi perisiwät ijänkaikkisen autuuden, — huusi kokountunut kansa yhtä suutansa: „lähkäämme matkalle! Niin on Jumalan Kaikkiwaltiaan tahto!“ — Siitä kaikkein läsnä olewaisten langettua polwillensa maahan, antoi paawi heille sunauksensa, nimitti erään piispan siaiseeseen tälle pyhälle retkelle ja riipusti punaisesta werasta laitetun ristin hänen olalleen merkiksi. Koska muu kansa tämän näki, halusi kulin kantaa semmoista merkkiä ja kiiruhti yhdenlaisen ristin ommelluttamaan waatteihinsa. Tästä saivat nämä pyhälle haudalle kulkewaiset nimensä ja yleisesti sanottiin heitä siitä aioin ristiritentäjiksi.

Innosta palawin mielin läksi matkalle laittaituakseen täältä kulin nyt kotiinsa. Jo edeltä päin haweksi mielessään herrat ja wapasukuiset wastaista urostöitänsä ja iloitsiwat sille voitolle ja kunnialle, minkä tämä uskoa puolustawa sota heille tuottaisi. Puolestaan taas jätti surkeaan tilaansa tyllästynyt, wapasukuisten kowasti polkema talonpoika herransa työn, luopuen karhista ja auransa kuresta, ja läksi muilla etäisillä maille etsimään ruumillista wapautta ja taiwaallista autuutta.

(Jatkoa toiste).

Röyhän Joulu.

(Mutailema).

Rainosti loisti taiwaalta kuu ja kirkasti walollansa wilustunutta, lumen peitossa lepääwätä luontoa. Talwen tuima henki oli järwet, maat ja metsät kowan ikeensä alle kufistanut, ja paeten häntä oli ilman lintuisetkin Pohjan mailta kadonneet taikka istuiwat jossakin piitossaan hiljaa ja ääneti. Tuskin uskalsi sudet, karhutkan luolistaan lähteä, waan piilwiät hekin pafkaista. Koko luonto oli ikään kuin kuollut ja autio. Pienoista polkuaan kulki waan yksinäinen waeltaja, wähänen säkki selässä, ja etäältä kylästä kuului wälittä aina kotran haukunta. Sinne juuri oli matkustajaniki mentävä; mutta kylään oli wiesä kotwanen taiwalta, ja mies toivoi jo kodissaan olewansa, sillä sinä iltana oli Jouluun aatto, ja köyhälle perheellensä, joka jo kauan oli pelkkää petäistä syönyt, toi hän nyt wihdoinki ruutiisen, työllään tienatun leiwän pyhiksi. Senpä wuoksi koki hän nu- raasti astuakin eikä wäbäksikään lewähtää malttanut, waikka jo alkoi matkastaan wäsyä. Mutta äkkiä kohtasi tuosta nyt surkea näkö hänen silmiänsä. Tien warrella

istui nietoksen reumalla pieni kerjäläispoika, joka siinä ykfinään itki ja paleltuwiin käsiinsä huokaili. Hän oli lapsi-rukka, tähän wilusta waiyunut, ja ihmelös tuo? Talwi oli kowimmillansa, ja pojalla tuskin oli waatetta ruumiinsa werhofsi! — „Kenenä lapsi olet ja missä on kotisi?“ kysyi mies hänen wiereensä seisahdun. Poika katsoi ujusti häntä ja wastasi wiimeinki: „mullasfa maan owat wanhempani ja mieron tiellä on kotini.“ — „Niinpä lähde mun kanssani, poika raukka!“ sanoi mies surkutellen, „jos en olekkaan rikas enkä paljolla auttaa woi, niin onhan koti kuitenkin, ja tuwasani on lämmitä sinulle.“ — Näin puhuen sai hän pojan istuwiltaan nostetuksi ja alkoi häntä kädessä talutella.

Sillä tawoin tuli hän pienen towerinsa kanssa wihdoinki kotiinsa ja astui wäähäseen asuntoonsa. Se oli ahdas ja alhainen; mutta somasti leimusi unissa walkea, ja lähellä sitä istui miestään odottawa emäntä pitäen nuorinta lastaan sylissänsä. Toiset wanhemmat leikkisiwät keskenään lattialla, johon oli Jouluksi puhuttu olkia hajoteltu. „Siinä tulee isänne, lapset!“ sanoi äiti owen auetessa ja katsoi lempeillä silmin ulkoa tulewaista. — Lattialta juoksi nyt lapset kauan wipynyttä isäänsä tervehtimään ja pyörivät iloiten hänen ympärillään, ett'ei hän pienen wieraansa kanssa päässyt owesta etemmä. Waan hillitäkseen heitä, sanoi äiti lapsilleen: „isänne on matkastaan wäsynyt, samoin kuin pieni towerinsa, ja tarwitsee kylmästä tultuaan walkean ääressä lämmitellä. Saakaa tähän nunin eteen, lapset, istumia.“ Koska sitä itsekii oli wuoconsa tullessa tervehtinyt, otti

hän ilosta loistawin silmin leiwän miehenjä kädessä ja fantoi sen setä jäästynyttä maitoa wähän ista-ruuaksi pöydälle. Sen ympärille oli sillä aikaa lapset kaikki keräytyneet, ainoasti laino, wasta tullut wieras seisoi nunin luona ykfinään ja katsoi, ujusti toisten pöytään istumista. Waan tuskin oli talon emäntä saanut wähät ruokansa tähän laitetuksi, niin muisti köyhää kerjäläistäkin ja wei hänet pöydän ääreen, omain lastensa luo.

Koska sitä perheen kesken oli lyhyt mutta harras ruoka-rukous luettu, otti emäntä ainoan leipänsä ja jakoi palan siitä kullekin. Tämän tehtyänsä, kun jo osansa oli köyhällekin antanut, rupesti hän jäänyttä kannikkaa paneemaan pöydälle, waan ihme suuri, — leipä on kädessänsä ihan ehyt ja kokonainen! Tätä kummastellen katsoo waimo wuoron leipää, wuaron wierasta, eikä woi omia silmiänsä uskoa. Samoin ihmettelee isäkin ja nuoret lapsensa. Tapaus on heistä outo, kummallinen, eiwättä tiedä oliko näkönsä tosi taikka tyhjä hairaus waan. — Niin on kaikki hämmästyksissä; waan kun sitä tarkemmin katsowat pöydässä istuwaa wierasta, kohtaa heitä ihme vielä oudompi. Kadonnut on heidän filmistänsä köyhä kerjäläinen halwasfa asussansa ja hänen stasfaan ompi olento taiwahinen. Sitä todistaa oudosti hohtawa otsa, filmäin loiste ja ne hennot, ohuet siivet, jotka liehuiwat hartioilla.

Tästä alkaa perhe jo nyt ihmeen tajuta. Köyhän kerjäläisen kautta tahtoi Jumala heitä köyhyydesfään koitella, ja wieras, joka siinä heidän kanssaan Jouluun tuloa wietti, oli Herran enkeli taiwaasta.

Jaakko Bagge

ja

Wiipurin linna vuonna 1556.

Wiipurin linna, jonka Niikinhoitaja Torfel Knuts-son jo vuonna 1293 Karjalata walloittaessaan perusti,

on aikain uluessa ollut monen waiheen ja muutoksen alaisena. Se oli Karjalan suojelukseksi waltakunnan ra-

jalle rakennettu ja saikin sen vuosii aina ensiksi sodan kohtauksia kärsiä. Näistä sen monista kohtaloista tahdon erään tässä nyt kertoa.

Ruotsin ja Venäjän rajalla oli kerta kertansa päästä pienempiä riitaisuuksia tapahtunut. Näistä kiihtui rajakansain välillä aina wanhuudesta wallinnut wiha, ja Ruotsin ja Suomen silloinen hallitsija Kustaa Ensimäinen sai vielä loppu-ikänsä kuulla, että Venäjän keisari sotaa walmisteli. Tästä tarkeempaa tietoa saadaakseen lähetti kuningas vuonna 1555 isomman, sotatarpeilla warustetun laivaston Suomeen ja määräsi sen johdattajaksi Jaakko Bagge nimisen päällikön. Tämä jätti suurimmat laivansa Wiipurin ja purjehti muutamilla pienemmillä Newajokea myöten ylös päin aina Pähkinälinnaa lähelle. Siellä kohtasi häntä eräs wenäläinen ruhtinas, tiedustellen kuka hän oli ja mitä uhkarohkea purjehuksensa tarkoitti. Bagge sanoi olewansa sotalaivaston päällikkö, joka tuli kuulustamaan, olisikko totta, mitä hoettiin, että Venäjän keisari uksasi Ruotsin kuningasta sodalla. Kun ei ruhtinas astaa selittänyt, waan wasta kahden wiiikon päästä sanoi hänelle wastauksen tuowan sa, purjehti Bagge takasi Wiipuriin, jossa yhdistyi muun wäkensä kanssa, noin 4000 miestä yhteen, ja rientsi yli rajan Wenäjälle. Tarkoituksensa oli Pähkinä-saaren linnaa walloitella; waan tämän linnoituksen lujat warustukset ja etuissa tila estiwät häntä tätä rohkeata yritystään täyttämästä. Päälliseksi alkoi ruokaaineet puttua ja Baggen täytyi sotajoukkoonen wetäydä takasi. — Palaawia Ruotsalaisia koki nyt Wenäläiset matkalla ahdistaa, minä kaitsiwat; mutta Bagge puolustitiin niin miehuullisesti, että hän wäkensä kanssa pääsi wahingotta Wiipuriin, jonne kohta sen jälkeen kuningas Kustaa itse toi hänelle nutta apuwäkeä. Tätä tarwis waatikin; sillä sota oli Ruotsin puolesta tällä tawoin aloitettu ja Tammikuussa vuonna 1556 lähetti Wenäjän silloinen hallitsija suuren sotalauman walloittamaan Suomea. Niin asettui aina sata wiiiksymmentä tuhatta miestä Wiipurin ympärille. Wähäinen tapaus pelasti kuitenkin tällä kertaa kaupungin. Linnan edustalla seisoi iso talli-kartano, heinää, jywää ja muita sota-tarpeita täynnänsä. Siitä kulki handau poikki puinen silta linnan portille, ja Bagge, joka pelkäsi wihollisten kaikkein ensiksi ppyytävän tätä rakennusta waltaansa, päätti yön pimeällä tyhjentää sen ja jywät, heinät siitä linnan turwiin saatella. — Näin tehtiinki. Kaupunkia kahdelta puolen piirittäwä wihollinen wiipyi vielä leirisäään ja walmistauksi linnaa wälisellä ottamaan, kun sieltä eräänä

yönä kuuliwat oudon jyrinän. Baggen käsystä kuletettiin muka kaikki, mitä mainituksa tallikartanossa oli, suurilla waunuilla siltaa myöten linnan sifälle. Tätä tehtäissä huusi ajajat keskenänsä ja puijella sillalla nosti raskaat waunut kanhean metelin. — Wihollinen, joka kaiken yötä tämän jyrin ja ryminän kuuli, päätti Ruotsalaisille tulleen paljon nutta wäkeä awuksi, ja näki parhaaksi jättää koko piirityksen ja paeta maahansa takasi. Pitääkseen tätä pakoansa jonkun aikaa salassa, jätti kuitenkin Wenäläiset pienemmän wäestön jälkeensä. Mutta eräs karfulainen ilmoitti astian Baggelle, ja tämä tuskin sai siitä tiedon, niin ryntäsi jo päivän waletesa linnasta ulos ja etsi wihollisen kanssa tappelua. Nämä teliwätkin jonkun aikaa wastusta, mutta viimein täytyi heidän jättää Ruotsalaisille koko leirinsä ja paeta urhoolista Baggea, joka päälliseksi ajoi heitä hywän matkaa jälestä. Niin pelastui Wiipurin linna ja on ulkopuolisesti vieläkin ehyinä, waikka sitä tulen woima on jo monesti raskittanut, niinkuin tänä syksynä viimeiksi koska siitä kanawan aukaisu-juhlana ylimäinen huippu katosi ilmaan kipuneksi, juurikuin muinainen aika olisi nykysis-ajan riennoille nostanut laffiansa.

Lasten Suometar.

Suomen nuorisoa warten toimitetaan vuonna 1857 tämänniminen sanomalehti, jonka tarkoituksena on tarita siwistawää ja hyödyllistä lukemista lapsille ja kansalle kaswawalle maassamme. Siis tulee lehti sisältämään pienempiä kirjoituksia uskon opissa samoin kuin luonnon tiedossa ja historiasa, sekä satuja ja muita huwittawia kertomuksia nuorten lukijain sa hyödyksi. — Tätä sanomaa, joka koolleen tulee olemaan semmoinen, kuin Lasten Suometar tähänki asti, annetaan kolme numeroa kuukaudes sa, joihin toimitus kokee sopiwa kuwapiirroksia hankkia. Tilaus hinta on 60 kop. Trensellin kirjakaupassa Helsingissä ja läbetyshahan kanssa maamme kaikissa postikonttuoris sa 69 kop. hopyas sa.

Kunniotettawia sanomalehtien toimituksia ppyydämme nöyryimmästi julkaisemaan tätä ilmoitustamme arwolliselle yleisölle.

Gero Salmelainen.

Helsingissä.

Suomalaisen Kirjallisuuden-Seuran Kirjapainos sa.

Painoluwan znanut: L. Heimbürger.